

Նախագահ Ռեյխի.

«ԱԶԳԵՐԻ ԶԱՐԹՅՈՒՆԸ ՄԻԱՆՇԱՆԱԿ ԿԸ ՓՈԽԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ»

«ԱԼԻՔ» - Կառավարության երկն երկնայան կայացած նիստի ընթացքում, Հանրապետության նախագահ այսօր, Մեյդ Էբրահիմ Ռեյխին նշելով, որ ողջ աշխարհը հասկացել է միակողմանիությանը վերջ տալու անհրաժեշտությունը, ասել է. «Ազգերի զարթոնքը միանշանակ հիմք կը հանդիսանայ աշխարհի պայմանները փոխելու համար՝ ազդարարելով միակողմանիության վերջը և

արդար համակարգի հաստատումը՝ բազմակողմանիության հիմքի վրայ»:

Նախագահն իր խօսքերի մեկ այլ հատվածում քննադատել է Գազայում հրադադարի մասին բանաձևի դեմ վետո կիրառելու ԱՄՆ-ի որոշումը՝ նշելով, որ սա ևս մեկ սպառնալից է Գազայի ժողովրդի սպանության Միացեալ Նահանգների անմիջական դերակատարության մասին:

Ամիր Աբդոլլահեանը ԵՄ-ին կոչ է արել անելի արդիւնաւետ քայլեր ձեռնարկել Գազայում իրավիճակը կայունացնելու համար

«ԱԼԻՔ» - ԱԳ նախարար Հուսէյն Ամիր Աբդոլլահեանը Եւրոմիութեանը կոչ է արել անելի արդիւնաւետ քայլեր ձեռնարկել Գազայի հատուածում սիոնիստական ռեժիմի ռազմական գործողությունները կասեցնելու համար:

Ամիր Աբդոլլահեանը դեկտեմբերի 10-ին նամակ է յղել ԵՄ դիւանագիտութեան ղեկավար ժողով Բորելին:

Իր նամակում Իրանի արտաքին գերատեսչության ղեկավարը շեշտել է եւրոպական կողմի վերջին դիրքորոշման կարեւորությունը հրադադարի անհրաժեշտության և այն տեսական դարձնելու փորձերի վերաբերեալ՝ դադարեցնելով խաղաղ բնակիչների սպանությունները Գազայում, յարգելով միջազգային մարդասիրական իրաւունքը և կենտրոնանալով Գազայի անօթեան

բնակիչների անհրաժեշտ օգնությունը շտապ ուղարկելու վրայ:

Նա նաև ողջունել է Բորելի դիրքորոշումը՝ խրախուսելով վերաբնակների գործողությունները միջազգային մարդասիրական իրաւունքի կոպտագոյն խախտում յայտարարելու և Յորդանան գետի արեւմտեան ափին վերաբնակների բռնությունը դատապարտելու հարցում:

Եւրոմիութեան արտաքին քաղաքականության պատասխանատուին ուղղած նամակում կոչ է արւում անելի արդիւնաւետ քայլեր ձեռնարկել Գազայի հատուածի վրայ սիոնիստական ռեժիմի յարձակումներն ընդմիջող դադարեցնելու, շրջափակումը լիովին վերացնելու և Գազայի հատուածի բնագոյն վերջ տալու համար:

Արցախի յանձնումը լոկ միջոց էր. իրականում սկսել է ՀՀ հայրուքեան օղիւհացումը

Խունտան ամբողջ հոնտորիկան ուժգնորէն գործի է դրել մարդկանց համոզելու համար, որ իր Մեծ դաւանությունը՝ Արցախի յանձնումը, դա ճիշտ քայլ էր, որ դա իբր բխում է ՀՀ պետական շահերից, որ դա ինքը արել է Սերգոյի և Պօրոսի լա կեանքի համար:

Այդ հոնտորիկան, բնականաբար, յիշեցնում է իր գաղափարական հոր

1997 թ. յայտնի յօրւածի՝ հետագայում քարուքանդ եղած թեզերը:

Եւ այս ամէնն արւում է ոչ թէ աւարտուած գործընթացին՝ Արցախի յանձնումը, տալու իրաւական, քաղաքական ու գաղափարական հէնք, այլ դա արւում է հայ հասարակութեանը նախապատրաստելու սկսելիք գործընթացին:

(Շար. 8-րդ էջում)

Մեր գերեզարկած լեռներն յիշելիս

«ԱԼԻՔ»- Դեկտեմբերի 11-ը՝ Լեռների միջազգային օրն է:

Լուսանկարում Գոմշասարն է Արցախի աշխարհի Մուսի լեռնաշղթայի բարձրագոյն լեռը (3724 մ.):

Մեծ Մասիսից (5165 մ.), Միփանից (4434 մ.), Արագածից (4090 մ.), Փոքր Մասիսից (3925 մ.) և Կապուտջուղից (3905 մ.) յետոյ, Գոմշասարը ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌ-

ՆԱՇԽԱՆՆԵՐԻ 6-րդ բարձր գագաթն է:

Թէեւ գիտենք, որ ՀՀ գործող իշխանություններին այս փաստը բնաւ էր դուր չի գալ, այդուհանդերձ՝ յիշեցման կարգով. Արարատը, Միփանը, Մուսը, Թոնդրակը, Ներսիսը... գտնւում են ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱՊԵՏՈՒՄ, սակայն, հանգամանքների բերումով, ժամանակատրայի գերեզարկուած են թշնամու կողմից:

ԿԱՐԾԻՔ

Ներսիսիւքեան խօսոյթի խթանումը՝ որպէս թւային Սփիւքքի զարգացման գործօն

ՍԻՆԵ ՖԱՐՄԱՆԵԱՆ

Սփիւքքն այսօր ունի գոյատեւման լրջագոյն խնդիրներ: Արցախեան վերջին պատերազմը, Արցախի ժողովրդի նկատմամբ իրականացած էթնիկ գտոււմները, բռնի տեղահանությունը, Սփիւքքին հոգեպէս քայքայեցին: Պատճառներից մէկն այն էր, որ սփիւքքահայն իր հայրենիքից հեռու լինելով, չունէր բաւարար չափի հնարաւորություններ աղէտի դէմ առնելու համար, թէեւ, հայրենիքում սպորտը մեր հայրենակիցների հետ շփոււմների ժամանակ նրանց մօտ եւս կարելի էր նկատել նոյնպիսի իրավիճակ: Այսինքը, մեր հասարակությունը վերջին աղէտների չկարողանալով ազդել ներքին ինստիտուտներին, կուտակել է անօգնականութեան զգացում, որը պայմանաւորուած չէ միայն Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիների աշխարհագրական դիրքով:

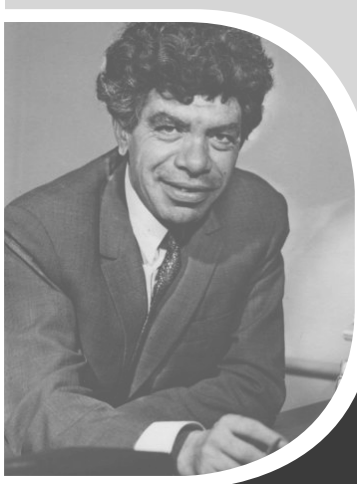
Միեւնոյն ժամանակ հարկաւոր է ընդգծել, որ Սփիւքքը Արցախի կորստից յետոյ կանգնած է վերափոխման ընտ-

րութեան առջեւ և իր համար ճակատագրական այս պահերին կարելու է կատարի ընտրություն, պայքարել՝ ներազգային անրութեան ձեռքբերման, իր գործառոյթը վերափոխատարման ուղղութեամբ, թէ՛ մատնել անգործութեան:

Պայքար, որը կենցաղի ոչ միայն արդիւնաւետ աշխատանքի իրականացում, այլեւ՝ իրաքանչիւր մարդ կարող է ունենալ արդիւն է հնարաւորություն սեփական քայլով նպաստել համընդհանուր

(Շար. 8-րդ էջում)

Հայրենիքն այն է, որ չեն որոնում: Հայրենիքն այն է, որ գտնուած է ի սկզբանէ, ի ծնէ ևս միշտ, ուրեւմ նաեւ նա չի էլ կորչում: Իսկ մերը... կորաւ Լ... Եւ ընդմի շտ: Օ, ո՛չ:

Հայրենիքն այն է, որ ոչ թէ կորչում, այլ ընդամենը յափշտակւում է, ինչպէս որ ձեռքի ափը չի կորչում, երբ նա փակւում է, բայց եւ չի կարող միշտ մնալ փակւած, ինչպէս հայրենին՝ միշտ յափշտակւած...

Պարոյր Սեւակ (1924-1971), հայ մեծանուն բանաստեղծ, գրականագետ և թարգմանիչ, հայ արդի գրականութեան գագաթներից մէկը

ARAM®
c o f f e e
ԱՐԱՄ
قهوه آرام
فروشگاه مرکزی:
قائم مقام فراهانی-شماره ۶۴
88303478 և 88308730
www.aramcoffee.com
instagram:aram_coffee

Վարդան Օսկանեան.

«Խաղաղութեան պայմանագիրը մօտ է ստորագրման. այնտեղ ընդհանրապէս Արցախի մասին խօսք չկայ»

Մեղանի վրայ այսօր կայ այսպէս կոչուած խաղաղութեան պայմանագիր, իմ տեղեկութիւններով բաւական առաջ է գնացել եւ մօտ է ստորագրման: Այս մասին իր «Ֆէյսբուք»-էան տեսաուղերձում ասել է ՀՀ Արտաքին գործերի նախկին նախարար Վարդան Օսկանեանը:

«Այդ փաստաթուղթում նախկինում կար մի կէտ, եթէ չեմ սխալուում 9-րդ կէտը, որտեղ խօսուում էր Արցախի ժողովրդի իրաւունքների, անկախութեան հարցերի մասին, այդ կէտն այսօր հանւած է այդ պայմանագրից, գոյութիւն չունի, ընդհանրապէս Արցախի մասին խօսք չկայ եւ եթէ այս

բովանդակութեամբ է ստորագրուում այդ պայմանագիրը, դրանով մենք փակում ենք Արցախի էջը: Պատահական չէ, որ Արցախի նախագահը վերջերս ասաց, որ հայերը պետք է մոռանան Արցախի մասին: Ես կարծում եմ, որ դա անհնար պահանջ է, հայ ժողովուրդը երբեք չի կարող մոռանայ Արցախի մասին: Արցախի մոռացում նշանակում է մոռանալ մեր անցեալը, մեր պատմութիւնը մեր ողջ մշակութային ժառանգութիւնը: Արցախը մենք չենք կարող մոռանալ, որովհետեւ Արցախը հայկական հող է: Արցախը երբեք անկախ Արցախի կազմում չի եղել, նոյնիսկ սովետական շրջանում Արցախն ունեցել է ինքնավար կարգավիճակ, իսկ վերջին 30 տարիներին Արցախը եղել է փաստացի քաղաքական միատար: Պահանջել, որ հայ ժողովուրդը մոռանայ Արցախը, դա ուղղակի անհնար է», - ասում է նա:

Օսկանեանը նշում է, որ խնդիրը կայանում է նրանում, որ ՀՀ իշխանութիւնները գնում են դրան եւ այս փաստաթղթի ստորագրումը այս բովանդակութեամբ մոռացութեան է տանում Արցախը:

«Արցախը պետք է հասկանայ, որ այս պայմանագիրը նրանք ստորագրում են ոչ թէ Հայաստանի հետ, հայ ժողովրդի հետ, այլ Նիկոլ Փաշինեանի

եւ նրա կառավարութեան հետ, հայ ժողովուրդը չի կարող մոռանալ Արցախը», - ասում է Օսկանեանը եւ շեշտում, որ Արցախի ժողովրդի վերադարձն իրենց սերը պետք է մաս կազմի այս պայմանագրին, եթէ իրօք այն խաղաղութեան պայմանագիր է:

ԱԳ նախկին նախարարի խօսքով՝ այսօր իշխանութիւնները ունեն այդ վերջին հնարաւորութիւնը՝ Արցախի հարցը ներառեն այս պայմանագրի մէջ:

«Դա հայ ժողովրդի, Արցախի ժողովրդի նազագոյն իրաւունքն է եւ դրա տէրն ու տիրականը պետք է լինի ՀՀ կառավարութիւնը: ՀՀ կառավարութիւնը պարտաւոր է այսօր այդ հարցին տէր կանգնել եւ միակ պայմանը այս կէտի ներառումն է, 9-րդ կէտը պետք է վերադարձնել պայմանագրի մէջ, որ Արցախի ժողովուրդը միջազգային երաշխիքներով պետք է վերադառնայ: Այ դա իսկապէս կարող է ինչ-որ առումով խաղաղութիւն բերել մեր երկու ժողովուրդներին», - ասում է նա:

Օսկանեանը ինչպէս նախկինում, այս անգամ եւս առաջարկեց աշխատել իշխանութիւնների հետ այդ հարցն օրակարգ բերելու համար՝ նշելով, որ պարզապէս կանք եւ ցանկութիւն է պետք, այլ ոչ թէ իշխանութիւնը պահելու նեղ հաշարկներ:

Կորուած սուվերենութեան ժամանակներում յիշել են՝ մարդու իրաւունքների պաշտպանութեան միջազգային օրն է

ՀՅԴ Հայաստանի ԳՄ անդամ, ՀՀ ԱԾ «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամատուր Լիլիթ Գալստեանը գրում է.

«Կորուած սուվերենութեան, պետական ինստիտուտների տոտալ կազմաքանդման, քաղաքացիական պատերազմի, սուվերենութեան բռնութիւնների ու ամենաթողութեան, դատական համակարգը ռեժիմի լծորդ դարձնելու, օրէնքների վրայ թրջած ունենալով բոլոր սակարկակներում իշխանութիւնը լիտիսբար գալթելու, ազգային-պետական շահերի ուրացման, բարոյական արժեքների ու կարմիր գծերի ոչնչացման, ներազգային աներեւակայելի պառակտման ու արժեքային դեգրադացման, հազարաւոր հայրենագործի հայրենակիցների, Արցախի դաւաճանութեան, վախի ու տոտալ ապստիայի մեր ժամանակներում մէկ էլ յիշել, որ այսօր Դեկտեմբերի 10-ն է, ՄԱԿ-ի կողմից յայտարարուած մարդու իրաւունքների պաշտպանութեան միջազգային օրը:

Ու չդադարող մեղադրանք-ռեպրիզանցեալն է մեղաւոր... Ու տօնածառ, ու էլի խոշտանգող Հրապարակ... Ցինիկ է եւ ունայն ամենայն բան... Ես մեզ չեմ ճանաչում... Բարեբռնի աշտարակ դառնալու ճանապարհին ենք: Մարդու իրաւունք բառն իսկ ուղեղի մորմոք է առաջացնում, ու

լուրթիւն, միջազգային լուրթիւն...»- գրել է պատգամատուրը:

Որ Արցախի լուծարման փաստը անխուսափելի էր, ինչո՞ւ էիր գոռում՝ Արցախը Հայաստան է եւ վերջ

ՀՀԿ խօսնակ Էդուարդ Շարմազանովը գրում է.
«Այ փորձանք, բա որ 2018-ին հասկացել ես Արցախի լուծարման փաստի անխուսափելիութիւնը. ինչու էիր 2019-ին Մտեփանակերտում գոռում՝ Արցախը Հայաստան է եւ վերջ:
Ինչու էիր 2018-ին յայտարարում, որ Արցախի անկախութեան միջազգային ճանաչումն անխուսափելի է:

Ինչու է 2019-ին մերժեցիր համանախագահների «5 պլիւս 2» տարբերակով խնդրի լուծումը:
Ինչու է էիր նոյն Շուշիում 2020-ին հպարտօրէն մասնակցում Արայիկ Յարութիւնեանի երդմանակալութեանը:

Ինչու է 5 հազար լոյսի նման տղերքի վարի տուցիր:
Ինչու է մերժեցիր 2020-ի հոկտեմբերի 19-ին Պուտինի պատերազմ դադարեցնելու առաջարկը:

Ինչու է էիր 2020-ի նոյեմբերի 25-ին յայտարարում, որ մեր ճանապարհը Արցախի անկախութեան ճանաչման

միջազգայնացումն է՝ Ֆրանսիայի Մենտի ճանաչման ակտի օրինակով:
Ինչու է 2021-ի ընտրութիւններին երջակեցիր «անջատում յանուն փրկութեան» թէզը:

Այս ամենին կայ մէկ տրամաբանական բացատրութիւն. Փաշինեանը փաստացի հայ ազգի թշնամին է ու այս ամէնն արել է պայմանաւորաբար: Եթէ այլ բացատրութիւն կայ՝ ասէ՛ք»- գրել է Շարմազանովը:

«ԱԼԻԵ» - Ցիչեցնենք, որ նախօրէին Լիլիթ Գալստեանը յայտարարել էր, որ Արցախի Հանրապետութեան լուծարումն անխուսափելի էր:

Է. Շարմազանովը ակնարկել է նրա այս յայտարարութեանը:
24News

Թեոդիլանագիտութեան հարթակ.

Ռուսաստանի հարցերով փորձագետ Շոէյբ Բահմանը «Ֆարհիթթեգան»-ի հետ զրոյցում.

«Անվտանգային բարդ իրավիճակը դեռ շարունակելու է Կովկասում»

«ԱԼԻԵ» - Տարածաշրջանում սպասուող զարգացումները հասկանալի պատճառներով կապուած են ռուս-ուկրաինական եւ պաղեստինա-փղոնիստական հակամարտութիւնների արդիւնքների հետ: Մի կողմից միջանցքների ձեւաւորման ճանապարհային քարտեզը, թելադրող հիմնական խաղաղդիրքից երկուսին՝ Մոսկուային եւ Թեյ Աւիլին մաշեցնող պատերազմների մէջ ներքաշման խնդիրը, միւս կողմից ճանապարհին յայտնուած փոքր ու մեծ պետութիւնների հետ հաշի նստել-չնստելու խոչընդոտը, գալիս են յուշելու, որ բնական դաշնակիցների հետ յարաբերութիւնների հարցում երկիրը շրջադարձային փոփոխութիւնների տանելը կարող է ճակատագրական աւարտի բերել ամէն ինչ:

կու երկրների ատիթ է տալու քայլեր ձեռնարկել այն չէզոքացնելու եւ բանկային յարաբերութիւնների ու կապերի անխոչընդոտ իրականացման շուրջ, որի արդիւնքում կողմերը բարելաւելու են տնտեսական փոխանակումները եւ փոխգործակցութիւնները բոլոր ոլորտներում:

«Այս փաստաթուղթը կարող է յարմար հիմք հանդիսանալ երկու երկրների դէմ ԱՄՆ-ի սահմանած միակողմանի պատժամիջոցների դէմ համագործակցութեան համար», - արձանագրել է փորձագետը:

Իսկ թէ Կովկասում առկա իրավիճակն ու խնդիրները նկատի ունենալով այդ փաստաթուղթը ինչ է եւ թաղարում իրենից, փորձագետը պատասխանել է. «Տնտեսութեան հետ կապուած հնարաւորութիւններն ու զարգացումները ամենամեծ խթանն են կարող հանդիսանալ բոլոր կողմերի հարցում: Թեւորանն ու Մոսկուայի վերջին տարիներից զգալիօրէն խորացրել են փոխգործակցութիւնները եւ Կովկասում տնտեսական շահաւէտ հեռանկարներով ծրագրեր են իրականացրել»:

Փորձագետը յանդէպ էր ԵԱՏՄ-ում Ռուսաստանի դիրքորոշման շնորհիւ Իրանին յաջողեց արտօնել պայմանագիր կնքել միութեան հետ մաքսային սահմանափակումների վերացման հարցում: Դա պատճառ է դարձել, որ վերջին երեք տարիներին իրանական արտադրութեամբ աւելի քան 500 ապրանքատեսակ արտահանի ԵԱՏՄ երկրներ, ինչը նաեւ գնային առումով շահաւէտ է այդ երկրների համար:

Շոէյբ Բահմանը Գազայի պատերազմի եւ ռուս-ուկրաինական հակամարտութեան հետ կապուած նշել է, որ այս երկու ամիսների ընթացքում, երբ Իսրայէլի յանցագործութիւնները պաղեստինցիների դէմ լարուած վիճակի անցան, Իրանը դիւանագիտական լուրջ ջանքեր գործադրեց պատերազմը դադարեցնելու կամ ռազմական եւ դաշտային գործընթացների վրայ ազդելու եւ յարձակումների թափը նւազեցնելու համար: «Միւս կողմից, Ռուսաստանը լայնածաւալ ջանքեր գործադրեց պատերազմի առաջին իսկ օրուանից նւազեցնելու հակամարտութեան կրակի բոցը: Մոսկուայի նոյնիսկ ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան խորհրդում բանաձեւ առաջարկելով փորձեց դադարեցնել պատերազմն ու կանխել դրա շարունակութիւնը», - նշել է փորձագետը յիշեցնելով, որ իրավիճակի կայունացումն այսօր Արեւմուտքին

(Շարբ. 7-րդ էջում)

«Ոսկանապատ». «Փաշինեան-Ալիեւ համատեղ յայտարարութեան մառախուղի էֆեկտը»

«Ոսկանապատ» վերլուծական կենտրոնը ծաւալուն հրապարակմամբ անդրադարձել է Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետի աշխատակազմի եւ Ադրբեջանի Հանրապետութեան նախագահի վարչակազմի համատեղ յայտարարութեանը:

«Ղեկտնութեան 7-ի երեկոյեան Հայաստանի կառավարութիւնը տարածեց լուրը Ադրբեջանի ազատ է արձակուում 32 հայ զերինների, Հայաստանը՝ Մինիք ներխուժած 2 ադրբեջանցիներին:

Այս անսպասելի կամ չսպասելի երկար սպասած լուրը ստեղծեց դրական ֆոն՝ յայտարարութեան ամբողջ տեքստի բովանդակութեան համար, բայց իրականութիւնն այն է, որ Փաշինեան-Ալիեւ համատեղ յայտարարութիւնը պարունակում է ռիսկեր Հայաստանի անվտանգութեան համար:

Տեքստի բովանդակութիւնը եւ իրականութիւնը. Մաս 1
Եւ այսպէս, Փաշինեանի աշխատակազմի եւ Ալիեւի վարչակազմի համատեղ յայտարարութեան տեքստի առաջին պարբերութեան մէջ նշուած է. «Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ Ադրբեջանի Հանրապետութիւնը համակարծիք են, որ տարածաշրջանում վաղուց սպասած խաղաղութեան հասնելու պատմական հնարաւորութիւն կայ»:

Նախ՝ «Խաղաղութեան հասնելու պատմական հնարաւորութիւն» ձեւակերպման հեղինակն ու գլխաւոր սպասողը Թուրքիայի նախագահ Ռեջեօ Էրտողանն է՝ դրանից բխող կեղծիքով: Երկրորդ այդ կեղծիքի հիմքում երկու օր առաջ սահմանին սպանուած հայ զինուորն է, դրանից առաջ մէկ օրում սեպտեմբերի 19-ին սպանուած 200-ից ւաւելի հայերը, դրանից առաջ սեպտեմբերեան յարձակումը եւ Հայաստանի տարածքում 200-ից ւաւելի հայերի սպանութիւնը, դրանից առաջ... Եղածն առայժմ հայերին սպանելու պատմական հնարաւորութիւն է:

Փաշինեանի աշխատակազմի եւ Ալիեւի վարչակազմի համատեղ յայտարարութեան տեքստի առաջին պարբերութեան մէջ նաեւ նշուած է. «Երկու պետութիւնները վերահաստատում են ինքնիշխանութեան եւ տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքների յարգման հիման վրայ յարաբերութիւնները կարգաւորելու եւ խաղաղութեան պայմանագրի կնքմանը հասնելու իրենց մտադրութիւնը»:

Նախ՝ երկու շարքից առաջ՝ նոյեմբերի 24-ին, քաղաքացիների հարցերին պատասխանելով Նիկոլ Փաշինեանը յայտարարեց. «Չնայած Ադրբեջանի կողմից հնչել է յայտարարութիւն, որ ճանաչում է Հայաստանի տարածքային ամբողջականութիւնը, բայց այստեղ կոնկրետութիւններ են պետք, թէ ինչ նկատի ունենք, ինչ նկատի ունեն իրենք Հայաստանի տարածքային ամբողջականութիւնը»:

զանկանութիւն ասելով»:
Հետեւաբար, Հայաստանի այդ ի նչ եւ ո թ տարածքային ամբողջականութեան մասին է խօսքը, որն Ալիեւը վերահաստատել է, թէ յարգում է:

Երկրորդ՝ Հայաստանի ինքնիշխանութիւնը յարգելու վերահաստատման մէջ ինչպէ՞ս է տեղաւորում մէկ օր առաջ Ալիեւի հնչեցրած այս յայտարարութիւնը. «Ադրբեջանից Նախիջեան պետք է հեշտ մուտք լինի: Ինչպէս արդէն ասել եմ Փաշինեանին, սա Ադրբեջանից Ադրբեջան անցում է լինելու, հետեւաբար, չպետք է լինեն մաքսազերծում, ստուգումներ, սահմանապահների ընթացակարգեր»:

Տեքստի բովանդակութիւնը եւ իրականութիւնը. Մաս 2

Փաշինեանի աշխատակազմի եւ Ալիեւի վարչակազմի համատեղ յայտարարութեան տեքստի երրորդ եւ չորրորդ պարբերութիւնները գերինների մասին են. «Առաջնորդելով մարդասիրութեան արժէքներով, եւ որպէս բարի կամքի դրսեւորում, Ադրբեջանի Հանրապետութիւնն ազատ է արձակում 32 հայ զինծառայողներին»:

Հայաստանի Հանրապետութիւնն իր հերթին, առաջնորդելով մարդասիրութեան արժէքներով, եւ որպէս բարի կամքի դրսեւորում, ազատ է արձակում 2 ադրբեջանցի զինծառայողներին»:

Սա գլխաւոր պարբերութիւնն է: Որը Փաշինեանին անհրաժեշտ էր, քանի որ զերինները, որ պետք է մի քանի ամիս Բաքուի բանտերում սպասելու համար ներքին, այնտեղ էին արդէն երեք տարի: Ինչն ասույիսների, հարց ու պատասխանների ժամանակ արդէն սկսել էին յիշեցնել Փաշինեանին:

Միջազգային իրաւունքի մասնագետ Միրանոյ Սահակեանի տեսլով՝ մինչեւ այս փոխանակումը Բաքում պահուող հայ զերինների պաշտօնական թիւը 55 էր: Նրանցից բացի յայտնի է, որ Ադրբեջանը գերեվարել է առնուազն 80 հայի եւս, որոնց ճակատագրերը պարզելու ուղղութեամբ որեւէ քայլ չի իրականացրել:

Իրականում՝ զերինների փոխանակումն Ալիեւի ստանձնած պարտաւորութիւնն էր դեռ նոյեմբերի 9-ի յայտարարութեամբ: Այն նոյն յայտարարութեամբ, որը մշտապէս առաջ բերելով պահանջում է միջանցք Հայաստանի տարածքով:

Հիմա Ալիեւին այսպիսի քայլը պետք էր՝ համոզելու, թէ ուղիղ բանակցութիւններով հնարաւոր է արդիւնքի հասնել, ինչն էլ բացատրելու գործին անմիջապէս նետուեցին Բաքուի քարոզչահարթակները: Առաջին հերթին, իհարկէ, նշելով, որ ազատ արձակուած զերինների թում չեն Արցախի նախագահները, Ռուբէն Վարդանեանը, այն հայերը որոնց դատաւարութիւնները վերածում են կրկնախ:

Ուղիղ բանակցութիւնների պահանջը բարարած է

Հայաստանի հետ ուղիղ բանակցելու Ալիեւի պահանջն ունի թուրքական ծագում: Փաշինեան-Էրդողան կարգաւորման գործընթացը կանգ է առել, յատուկ ներկայացուցիչները չեն հանդիպում այն պահից, երբ թուրքական կողմը հրապարակային կերպով պահանջեց հանդիպել Հայաստանի կամ Թուրքիայի տարածքում, ինչը նշանակում էր լուսանցքում թողնել միջնորդներին:

Ուղիղ բանակցութիւնները դրական ու ողջունելի են, բայց ոչ այսօրւայ Հայաստանի պարագայում, եւ ոչ այն բացայայտ իրականութեան հետ, որ երկրորդ կողմը Թուրքիայի արբանեակն է: Նիկոլ Փաշինեանին դիտարկութեամբ քաշում են ուղիղ բանակցութիւնների ծուղակը՝ ճնշում գործադրելու, առանց վկանների եւ ազդեցիկ դիմադրութեան նոր գիջումներ պարտադրելու, պարտաւորութիւն չստանձնելու կամ ստանձնած պարտաւորութիւններից խուսափելու միտումով:

Չեն յանձնուում միջնորդները

Փաշինեան-Ալիեւ յայտարարութիւնից մի քանի ժամ առաջ յայտնի դարձաւ, որ ղեկտնութեան 11-ին Բրիւսէլում սպասում է ԵՄ Արեւելեան գործընկերութեան ԱԳ նախարարների համաժողովը, ինչը նշանակում է, որ միաժամանակ Բրիւսէլում են լինելու Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ԱԳ նախարարները: Առանձին հանդիպման մասին յայտարարութիւն դեռ չկայ:

Երրորդի նախագահ Շառլ Միշլէն առաջին եւ դեռուս միակ միջնորդն է, որը ողջունել է Փաշինեան-Ալիեւ յայտարարութիւնը այն անուններով «մեծ առաջընթաց»:
«Գողմերի միջուկ երկխօսութեան հաստատումն ու խորացումը եղել է ԵՄ գլխաւորած բրիւսէլեան գործընթացի գլխաւոր նպատակը: Այսօրւայ առաջընթացն առանցքային քայլ է», - նշել է Միշլէլը՝ յաւելելով, որ այժմ իրախուսում է Հայաստանի ու Ադրբեջանի առաջնորդներին շուտափոյոջ աւարտին հասցնել խաղաղութեան պայմանագրի կնքումը:

Փաշինեան-Ալիեւ յայտարարութիւնից ընդհանր աճ չէ ԱԳ նախարարութիւնը տարածեց յայտարարութիւն Արարատ Միրզոյեանի եւ ԱՄՆ Կոնկուսեան բանակցութիւնների հարցերով աւագ խորհրդակցական, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ Լուիսա Բոնոյի հանդիպման մասին: Հայկական կողմը դրական է արձագանգել ԱՄՆ պետքարտուղար Բլինքենի՝ Վաշինգտոնում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ԱԳ նախարարների հանդիպման առաջարկին:

Բաքու այցից յետոյ ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնականն էր յայտնել, որ պետքարտուղար Բլինքենն ակնկալում է շուտով Վաշինգտոնում հիւրընկալել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարներին:

Ստացում է՝ մի կողմից համաձայնել ուղիղ բանակցութիւնների, միւս կողմից մեկնել Բրիւսէլ ու Վաշինգտոն եւ հրաժարել Մոսկուայի առաջարկով հանդիպումից: Բանակցային գործընթաց, որը թափաբջիւս է, անհասարար, տորթից կտոր պոկելու բոլորի փորձերով, եւ վերջնարդիւնքով, որը ոչինչ չի երաշխաւորի: Առաւել եւս խաղաղութիւնն եւ անվտանգութիւնն»:

Panorama.am

Բացառում ենք Արցախի քաղաքացիների վերադարձը Ադրբեջանի իրաւագորութեան ներքոյ

Արցախի քաղաքական եւ քաղաքացիական ուժերի ուղերձը

Արցախի (Լեռնային Ղարաբաղի) Հանրապետութեան աւելի քան 120 կուսակցութիւններ, հասարակական կազմակերպութիւններ, լրատուամիջոցներ ու համայնքների ղեկավարներ ստորագրել են ուղերձ ուղղուած միջազգային հանրութեանը ղեկտնութեան 10-ի՝ ԱՀ անկախութեան հանրաքի, ԱՀ Սահմանադրութեան եւ Մարդու իրաւունքների միջազգային օրէրի աղօթի:

Ուղերձի հասցեատէրերն են ՄԱԿ Գլխաւոր քարտուղարը, ՄԱԿ Անվտանգութեան խորհուրդը, ԵԱՀԿ գործող նախագահը, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ երկրների ղեկավարները, Եւրոխորհուրդը (Գլխաւոր քարտուղարը, ԵՆՄԿ նախագահը, Նախարարների խորհրդի նախագահը), Եւրոմիութեան խորհրդի նախագահը, Եւրոպական Խորհրդարանի նախագահը, ԱՊՀ Գլխաւոր քարտուղարը, ՀԱՊԿ Գլխաւոր քարտուղարը, ՆԱՏՕ Գլխաւոր քարտուղարը:

Ուղերձը բաց է հետագայ ստորագրութեան համար, որին կարող են միանալ Արցախի կուսակցութիւնները, հասարակական կազմակերպութիւնները, լրատուամիջոցները եւ համայնքների ղեկավարները: Միանալու ցանկութիւն ունեցող սուբիկտները պետք է համապատասխան նամակ ուղարկեն հետեւեալ էլ-հասցէին՝ Artsakh.December10@gmail.com

Արցախի Հանրապետութեան քաղաքական եւ քաղաքացիական ուժերի ուղերձում ասուում է. «ԱՐՑԱՅԻ ԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ԱՐԿԱՅԻՆԱԿԱՆ ՈՒՇԵՐԻ ՈՒՂԵՐՁԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՆՈՒԹԵԱՆԸ»

Հասցեատէրեր՝ ՄԱԿ Գլխաւոր քարտուղար, ՄԱԿ Անվտանգութեան խորհուրդ, ԵԱՀԿ գործող նախագահ, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ երկրներ, Եւրոխորհուրդ (Գլխաւոր քարտուղար, ԵՆՄԿ նախագահ), Նախարարների խորհրդի նախագահ, Եւրոպական Խորհրդարանի նախագահ, ԱՊՀ Գլխաւոր քարտուղար, ՀԱՊԿ Գլխաւոր քարտուղար, ՆԱՏՕ Գլխաւոր քարտուղար:

Ոչ մի ազատ ժողովուրդ չի կարող հրաժարուել իր ինքնիշխան իրաւունքներից եւ ենթարկուել իր համար օտար պետութեան գերիշխանութեանը, առաւել եւս մի պետութեան, որը ղեկավարում է իր անպատճելիութեամբ արբեցած ստորիտար, կոռուպացիայի եւ ռասիստական ռեժիմի կողմից:

Մեր ընդհանուր որոշումը՝ լքել մեր Հայրենիքը՝ Արցախի (Լեռնային Ղարաբաղի) Հանրապետութիւնը, մեր տները, թողնել Մթ. Մկրտչի մատուքները, մեր հայկական եկեղեցիներն ու մեր նախնիների գերեզմանները, որոնք մենք պաշտպանել ենք դարեր ի վեր, ապացոյց է ողջ աշխարհին, որ Արցախի ժողովրդի համար ազատութիւնը բարձրագոյն արժէք է: Այս ճարահատ որոշումն ընդունել է շարունակական ցեղասպանական գործողութիւնների եւ մեր գլխին կախուած գոյաբանական լուրջ սպառնալիքների պայմաններում:

Մենք կպայքարենք արդախի որոշում, քանի որ նրանք, ովքեր իրենց համարում են մարդու իրաւունքների ու ազատութիւնների ջատագովներ ու պաշտպաններ, որոշեցին յանուն Հայաստանի ու Ադրբեջանի միջուկ թացեալ խաղաղութեան ձեռքբերման եւ յանուն իրենց աշխարհաքաղաքական շահերի մերժել սեփական հայրենիքում արժանապատիւ ապրելու եւ ինքնորոշման մեր իրաւունքները:

Մենք հեռացանք, քանի որ միայն այդպէս կարող էինք ապահովել մեր անվտանգութիւնը եւ պահպանել մեր մարդկային ու ազգային արժանապատուութիւնն ու մեր գեներալները, քանի որ միայն այդպէս կարող էինք բացայայտել այն մեծ սուտը, որի վրայ հիմնուած էր հակամարտութեան միակողմանի եւ ուժային լուծման քաղաքական գաղափարը, որը ենթադրում էր մեզ եւ մեր երեխաներին ստիպել հպատակուելու եւ հաւատարմութեան երդում տալու մեզ ոչնչացող եւ ստող վարչակարգին:

Աւելի քան երեք տասնամեակ շարունակ մենք մեր բոլոր ուժերով պաշտպանել ենք մեր երեխաների խաղաղութեան եւ ազատ զարգացման իրաւունքը: Մենք դիմակայում էինք քաղաքական գործարքներին, որոնցով մերժում էր սեփական Հայրենիքում ապրելու մեր ինքնիշխան իրաւունքը, որը ձեռք է բերւել բազմաթիւ մարդկանց կեանքի գնով, յանուն մեր ազգային արժանապատուութեան ու ինքնութեան պահպանման՝ մի քանի սերունդների դարաւոր պայքարի ընթացքում ահռելի կորուստների գնով: Եւ այս պայքարը չի աւարտուել: Մենք վստահ ենք, որ ճշմարտութեան եւ արդարութեան զօրութեամբ կը վերադարձնենք մեր Հայրենիքը:

Նրանց համար, ովքեր կարծում են, թէ աշխարհը կարելի է կառավարել ստով ու բռնութեամբ, կրկնում ենք. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը խորհրդարանական ճանապարհով հռչակել է 1991 թականի սեպտեմբերի 2-ին՝ Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի եւ Ադրբեջանական ԽՍՀ Շահումեանի շրջանի օրինական իշխանութիւնների կողմից, այն բանից (Շար. 6-րդ էջում)

Դիարբերք

Նիլայ Բիչլիբ
Դիարբերքը՝ Հարաւարեւելեան Անատոլիայի (Արեւմտեան Հայաստան – խմբ.) «Ակունք» խոշորագոյն բաղաբերանի մէջ, իր պատմա-մշակութային կառուցանքով ուշագրաւ վայր է: Պատմական պարիսպներով շրջապատուած բաղաբերանն իր հարուստ ժառանգութիւնը, որը պարունակում է բազմաթիւ բաղաբերանութիւնների հետքեր:

ԴԱՐԲԵՐԻ ԱՐՄՈՅՑ
 Դիարբերքի մեր շրջագայութիւնը սկսում ենք պատմական պարիսպներից: Դիարբերքի ամրոցը բաղկացած է երկու մասից՝ Ներքին ամրոցը և Արտաքին ամրոցը: Արտաքին պարիսպներն ունեն 82 աշտարակ, իսկ ներքինը՝ 19: Դիարբերքը քաղաքի պարիսպներն ունեն չորս հիմնական դարպասներ: Պարիսպները հիւսիսում բացում են Լեռան դարպասով, արեւմուտքում՝ Ուրֆայի դարպասով, հարաւում՝ Մարդինի դարպասով, իսկ արեւելքում՝ Լոր դարպասով:

ԲՆՉ ԿԱՐԵԼԻ Է ԱՆԵԼ ԴԱՐԲԵՐԻ ՍՈՒՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ
 Դիարբերքի ամրոցից յետոյ բացառապէս ենք Սուրբիչին (Տրք. պարբայի ներս): Մեր առաջին կանգառը Ուլու մզկիթն է: Բ. Յ. 639 թ. մահմեդականների կողմից Դիարբերքի գրամամբ Մար Թումա եկեղեցին քաղաքի ամենամեծ եկեղեցին, վերածեց Ուլու մզկիթի: Մեծ բաւ ունեցող մզկիթը Դիարբերքի կարեւորագոյն վայրերից է: Հասան փաշա խանը գտնուում է Ուլու մզկիթի հէնց կողքին: Այս խանը, որը կառուցել է Վեդիրգալե Հասան փաշան 1573 թ., այսօր կազմում է նախաձառ մատուցող ռեստորաններից: Եռաշարկ խանի բակում կայ փինազարդ եւ գրեթէ 2 շատրուան: Այս խանում

նկարահանել են 2012 թ. թողարկուած «Սուրբան» հեռուստասերիալի որոշ տեսարաններ:

ԲԱՆԱՍԵՐԾԵՐԻ ԶԱՂԱՔ
 Դիարբերքի նեղ փողոցներով շարժուելիս հասնում ենք «Ջահիթ» Սըթթը Թարանջը» թանգարան: 1733 թ. կառուցուած այս տունը, որտեղ ծնւել է մանկութիւնը է անցկացրել Ջահիթ Սըթթը Թարանջըն, կրում է Դիարբերքի ասանդական տների լուսագոյն նմուշներից է: Վեց սենեակ ու բաւ ունեցող թանգարանում ցուցադրուած են բանաստեղծի անձնական իրերը, ձեռագիր բանաստեղծութիւններն ու յուսանկարները: Մենք չչեղելով գրական մթնոլորտից շարժում ենք դէպի Ձիես Գեօրալփի (յայտնի երիտօրուք, պանթոնրիստական գաղափարախօսութեան տեսաբաններից մէկը-«Ակունք»-ի խմբ.) թանգարան: Այս տունը, որտեղ 1876 թ. ծնւել է Ձիես Գեօրալփը 1956 թ. վերածուել է թանգարանի: Այստեղ

կարելի է տեսնել նաեւ Դիարբերքի տներում առկայ սազանով սրահի օրինակ: 1956 թ. այն վերածուել է թանգարանի և այցելուների համար բացել են հեղինակի անձնական իրերի և փաստաթղթերի հաւաքածուն:

ՓՐՓՈՒՐՈՎ ՍՈՒՐԵ՝ ՍՈՒՆՈՒՔՆԻ ԿԱՆՈՒՄ

Սուլուքու խանը կառուցել է 1683 թ. Հանիօղլու Մահմութ Չելեբիի և նրա բոլոր Աթիկէ Խաթունի կողմից: Այս խանը վերականգնւել է շահագործման է յանձնել 2010 թ., և Դիարբերքի ամենասիրած վայրերից է: Այստեղ կարող էք խմել սուրճ կամ գինի: Մենք նախընտրեցինք թուրքական սուրճ (խօսքը արեւելեան սուրճի մասին է-«Ակունք»-ի խմբ.) խմել, քանի որ գինու համար այլ հասցէ ունեկինք:

Սուլուքու խանից դուրս գալուց յետոյ ճաշում ենք: Մեր ընտրութիւնը, իհարկէ, լեարդն է:

ԵՆԻՔԱՓԸ ՊՈՐՈՏԱՅ

Դիարբերքի տեղական այլ համադամ ուստեսներ ճաշակելուց յետոյ շարունակում ենք քայլել Սուրիչիում: Մեր հասցէն՝ Չորստանի միւսարէն է: Շէյխ Սուրախար մզկիթի կողքին գրանրտող այս միւսարէն շատ առումներով է ակնառու: Միակտոր բարէ սիւների վրայ կառուցուած չորսանկիւնանի այս միւսարէն Անատոլիայում քառասանի միւսարէի միակ օրինակն է: Միւսարէն այցելելիս հնարաւոր է տեսնել բազմաթիւ մարդկանց, ովքեր անցուցարձ են անում որս տակով: Որովհետեւ ասում են որ այս միւսարէի տակով 7 անգամ անցնողի ցանկութիւնը կատարում է:

Չորստանի միւսարէի մէկ այլ նշանակութիւնն այն է, որ այստեղ է սպանւել Դիարբերքի Փաստաբանների միութեան նախկին նախագահ Թահիր Էլչին: Էլչին հրազենային կրակոցներից սպանւել է այն բանից յետոյ, երբ նա մամուլում դատապարտող յայտարարութիւն էր արել դատապարտելով 2015 թ. Հեղեղի գործողութիւնների ժամանակ վնասուած միւսարէի դիմաց տեղի ունեցած միջադէպը:

Ենիքափը պողոտան, որը փակւել էր 2015 թ. Հեղեղի դէպքերի պատճառով, վերականգնողական աշխատանքներից յետոյ, վերաբացել է 2022 թ. ապրիլին: Լիքս դասի բրենդների փողոցի վրայ երկու կարեւոր շէնք էլ կայ: Դրանք են Մար Փեթիւն քաղաքական և Սուրբ Կիրակոս հայկական եկեղեցիները: Ենիքափում է որ Մար Փեթիւն եկեղեցում, որը մինչ օրս օգտագործուում է կաթոլիկ քարղեկների կողմից, առաջին պաշտամունքը կատարւել է 498 թ. ապրիլին: Հէնց նրա կողքին գտնւող Սուրբ Կիրակոս հայկական եկեղեցին հիացնում է իր պարտքով և ճարտարապետութեամբ: Սուրբ Կիրակոս եկեղեցին Մերձատր Արեւելքի ամենամեծ հայկական եկեղեցին է:

<https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/nilay-kucuk/diyarbakir-2146759>
Թարգմանեց
Տիգրան Զանդոյեանը
Akumq.net

Խորհրդակցական հանդիպում՝ Թեհրանի 6-րդ շրջանի քաղաքապետարանում

Դեկտեմբերի 6-ի երեկոյան, Թեմական խորհրդի ստենապետ ճրտայ. Լորայր Արամեանը մասնակցել է Թեհրանի 6-րդ շրջանի քաղաքապետ Սէյէդ Սորթեզա Ռոհանիի հրաւերով, շրջանի քաղաքապետարանի ժողովարահում կազմակերպուած խորհրդակցական հանդիպմանը, որտեղ նաեւ ներկայ էր եղել պատկան շրջանի մշակութային կենտրոնների պատասխանատուները:

Հանդիպման հիմնական առանցքում են եղել քաղաքացիներին առաւել բարենպաստ ծառայութիւններ մատուցելու հնարաւորութիւնների ուղղութեամբ խորհրդակցելու և անընթաց համարումները կատարելու օրակարգերը:

Խորհրդակցութեան ընթացքում

ընդհանուր բացատրութիւն ներկայացուելով մատնանշուել են առկայ դժարութիւնները և ընդգծուել են աշխատանքներում ժողովրդի մասնակցութեան կարեւորութիւնը: Այս ուղղութեամբ Լորայր Արամեանը նաեւ իր հերթին անդրադառնալով հայ համայնքին, որպէս Բրանի ժողովրդի մի մասնիկը կարեւոր է փոխհամագործակցութեան անհրաժեշտութիւնը:

Հանդիպման ասարտին աշխատանքների պրոյեկտորման համար որոշուել է հինգ յանձնաժողով կեանքի կոչել, որին նաեւ մասնակցի կը լինեն հայ համայնքի ներկայացուցիչները:

Ազգային առաջնորդարանի Հանրային կապի գրասենեակ

Այցելութիւն՝ ազգային առաջնորդարան

Դեկտեմբերի 6-ին, Ռուս Ուղղափառ եկեղեցու հոգեւոր հովիւ և եկեղեցու հարորդակցութեան բաժնի տնօրէն Դանիլայ Գրիգորի Մատրոսաֆը, որը հիւրաբար գտնւում է Ղուի Ալմուստաֆա համալսարանում, պատկան պատասխանատուների ընկերակցութեամբ այցելել է Ս. Մարգիս եկեղեցի և ազգային առաջնորդարան: Պատկերակցութեանը դիմաւորել են Թեհրանի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Սեպուհ արք. Մարգիսեանի հրաւերով Թեհրանում գտնւող՝ Տ. Վիգէն վրդ. Տալլաբեանը, Բրանի Իւլ. խորհրդարանում իրանախարութեան գրգ պատգամատուներ՝ Ռոբերտ Բեգարեանը և Արա Շահվերդեանը, Թեմական խորհրդի ստենապետ ճրտայ. Լորայր Արամեանը, Գրեմական խորհրդի ստենապետ Տ. Մաշտոց քին. Խաչատրեանը, ստենապայիրներ Տ. Գրիգորիս քին. Ներսիսեանը, Տ. Արիստակէս քին. Շահմիրեանը և ազգային առաջնորդարանի դիւանապետ Ջօրիկ Գարայեանեանը:

Ռուս Ուղղափառ եկեղեցու հոգեւոր հովիւը իր շնորհակալութիւնն և գոհունակութիւնն է յայտնել ջերմ ընդունելութեան և ազգային առաջնորդարան այցելելու առիթն ստեղծելու համար:

Այցի ասարտին յարգոյ հիւրին է յանձնուել Մեծի Տանն Գիլիկոյ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Վեհափառ Հայրապետի գրոյին պատկանող «Հայոց եկեղեցին» գիրքը:

Ազգային առաջնորդարանի Հանրային կապի գրասենեակ

Օրինութեան գրեր՝ Դադիվանքի վերջին հերթափոխի սպասաւորներին

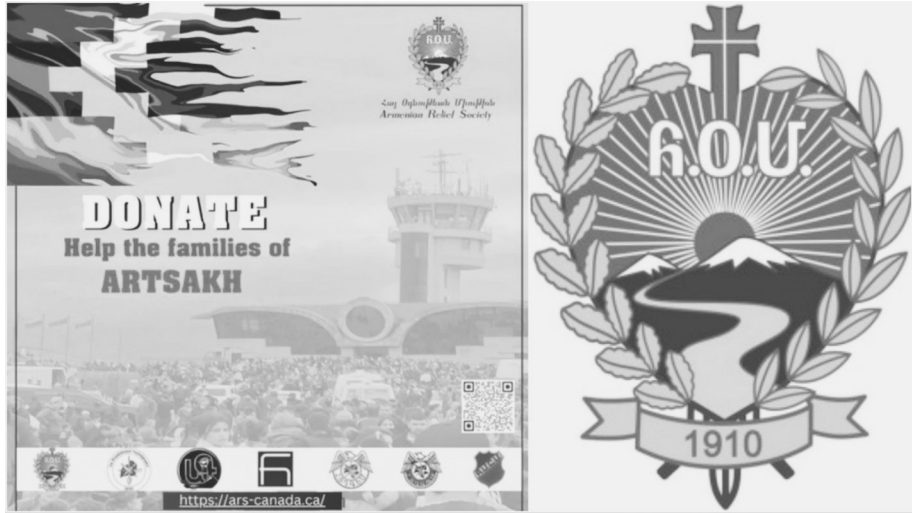

պոս Աբրահամեանն օրինութեան գրեր է շնորհել Դադիվանքի սպասաւորներին՝ ի գնահատանք բարեխիղճ և նիւրեպ ծառայութեան: Վրթանէս Սրբազանի իր հայրական

2020 թ. պատերազմից յետոյ Դադիվանքի վանական հասակում ծառայելը դարձել էր մի կողմից փորձութիւն, մի կողմից երազանք: Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբանները ծառայութեան էին կոչում Դադիվանք և հերթափոխով պահպանում աղօթական կեանքը առաքելական շրջանի սրբավայրում:

Արցախի թեմի կայքից տեղեկանում ենք, որ մինչև 2023 թ. սեպտեմբերին Արցախի Հանրապետութեան շուրջ ստեղծուած իրավիճակը Դադիվանքի վերջին հերթափոխի սպասաւորներ դարձան կանաւորաբար ծառայութեան անցած հոգեւորներ Տ. Դերենիկ արքեպպ Մահակեանը և բարեջնորհ սարկաւազներ Արսէն Մարտիրոսեանն ու Յովհաննէս Էփրեմեանը: Հայր Դերենիկի ծառայութեան ժամկետը վաղուց էր լրացել, սակայն հաշի առնելով, որ վերջին շրջանում Դադիվանքը գտնւում էր կրկնակի շրջափակման մէջ՝ երկարեցին ծառայութեան երանելի ամիսները: Հայր Սուրբն ու սարկաւազները մեծ ոգևորութեամբ ու հրճանքով են յիշում հինաւուրց հայկական վանքում անցկացրած օրերի մասին:

Դեկտեմբերի 5-ին, Արցախի թեմի առաջնորդ Տ. Վրթանէս եպիսկոպոս

ՀՕՍ-ի «Արցախի ընտանիքներու դրամահաւար»-ը կը շարունակէ

Ինչպէս որ տեղեկ էք արդէն, վերջին ամիսներուն հայ ազգը կը դիմագրաւէ հսկայական մարտահր-րաւերներ Արցախի հայաթափման հետեւանքով: Այլ միութիւններու եւ

կազմակերպութիւններու համագոր-ծակցութեամբ, Հայ Օգնութեան միու-թիւնը Կանադայի մէջ եւս գործի լըծ-ւեցաւ իր միջոցներով ձեռք երկարելու Արցախի բռնազաղծի ենթարկած

ընտանիքներուն օգնութեան ծրա-գրին: Այսպէս, համականադական բնո-թով ստեղծած Միացեալ մարմինը, 26 հոկտեմբերի 2023-ին, գումարեց իր առաջին ժողովը, լայնածաւալ հանգանակային արշաւ մը կազմա-կերպելու նպատակով: Սոյն Միա-ցեալ մարմինն մաս կազմեցին շուրջ 27 ներկայացուցիչներ եւ աշխատան-քը համակարգելու համար նշանակ-ւեցան զոյգ ատենապետներ Օնտա-րիօ եւ Քեբեկ նահանգներու իբրեւ ներկայացուցիչներ:

Վերոյիշեալ անդրանիկ ժողովին որոշուեցաւ ենթայանձնախումբ մը յառաջացնել առցանց աճուրդ մը կազմակերպելու նպատակով: Իրա-րայաջորդ հինգ շաբաթներու ընթաց-քին, նորակազմ ենթայանձնախումբի անդամներու ժրջան աշխատանքին եւ անխնայ ճիգերուն շնորհիւ կարելի եղաւ 338 արժէքատր ներքեր ապա-հովել ընկեր-ընկերակիներու, բարե-կամներու, ծանօթներու եւ արւես-տագէտներու աջակցութեամբ:

Կիրակի, 3 դեկտեմբերի, 2023-ին, առաւօտեան ժամը 8:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 10:00 տեղի ունե-ցաւ ապաստած աճուրդը:

Ուրախ ենք յայտարարելու, որ հակառակ տիրող սղաճին եւ տնտե-սական դժուար պայմաններուն,

աճուրդը հասաւ իր նպատակին: Մինչեւ առցանց աճուրդի փակումը «ճախած» ապրանքներու թիւը հա-սած էր աւելի քան 240-ի: Միեւնոյն ատեն կը կատարէին նիւթական նվիրատութիւններ: Այդ օրը ընդհա-նուր առմամբ կարողացանք հանգա-նակել \$41,950: Ան ի գիտութիւն բո-լորիդ, յայտնենք, որ մինչեւ օրս Հա-յաստան ուղարկած ենք \$80,000 ԱՄՆ դոլար:

Այս առթիւ յատուկ շնորհակա-լութիւն կուգնենք յայտնել բոլոր նի-րատուներուն եւ մեր բոլոր աջակից-ներուն: Այսօրուան դրութեամբ մեր մօտ եղած գումարը հասած է շուրջ \$270,000:

«Արցախի ընտանիքներու դրա-մահաւար»-ը սեպտեմբերի 23-էն ի վեր սկսած է եւ տակաւին կը շա-րունակի: Մեր թիրախն է կէս մի-լիոնի հասնող գումար մը ապահովել տեղահան ընտանիքներուն հոգերը մասամբ մը թեթեւցնելու համար:

Ինչպէս գիտենք, Կաղանդը կը մօտենայ: Չնոռնաք, որ անոր իմաս-տը՝ նվիրելու մէջ կը կայանայ:

Ուստի, ՀՕՍ-ի Կանադայի Շրջա-նային վարչութիւնը դարձեալ կոչ կուրդէ այն հայրենակիցներուն, որոնք տակաւին նվիրատութիւններ չեն կա-տարած եւ կը խնդրէ իրենցմէ նի-թական աջակցութիւն բերել Արցա-

խի ընտանիքներուն: Նիւթական օժանդակութիւնը կա-րելի է ուղարկել.- 1) Վճարագրով՝ ARS Foundation-ին, հետեւեալ հասցէին՝ Armenian Relief Society of Canada, 3401 Olivar Asselin, Montreal, QC H4J 1L5

2) Այցելելով ՀՕՍ-ի Կանադայի Շրջանի կայքէջը <https://ars-canada.ca/> սեղմելով Donate Now կոճակը, ապա ընտրելով Aid to Artsakh fund-ը

3) Ե-փոխանցումով (E-transfer), ՀՕՍ-ի Շրջ. վարչութեան է-նամակի հասցէին ars-canada@bellnet.ca

Բոլոր պարագաներուն կը խնդ-րենք նշել, թէ դուք ձեր նվիրատու-թիւնները կը կատարէք Արցախի ըն-տանիքներու օժանդակութեան (Artsakh fund), որուն դիմաց պիտի ստանաք տուրքէ գերծ ստացագիր:

Առաջիկայ ամիսներուն Կանա-դայի տարածքին հանգանակած բո-լոր գումարները ՀՕՍ-ի Կենտրոնա-կան վարչութեան միջոցաւ պիտի յանձնին ՀՕՍ-ի Հայաստանի միա-տրին:

ՀՕՍ-ի Կանադայի Շրջանային վարչութիւն 4 դեկտեմբերի, 2023

Arfd.am

Հայ Օգնութեան միութիւնը կրկնակի թափով կը շարունակէ բռնի տեղահանուած արցախահայուլթեան օժանդակութեան ծրագրերը

Արցախի ազատագրական պայքարի առաջին օրերէն իսկ, ՀՕՍ-ը իր աշխարհափիւս միաւորներով ընդ-միջտ եղած է Արցախի եւ արցախա-հայութեան կողքին, ան Արցախի մէջ հիմնած է մանկապարտէզներ եւ իրա-կանացուցած է բազմաթիւ բարեսի-րական ծրագիրներ: Բնականաբար, այս տագնապալի օրերուն եւս ՀՕՍ-ը իր օգնութեան ձեռքը կրկին պիտի մեկնէր արցախահայութեան:

19 սեպտեմբերի 2023-ին՝ ի տես եւ ի լուր արցախահայութեան դիմագրա-ւած արհաւիրքներուն, ՀՕՍ-ի բոլոր միաւորները անմիջապէս գործի ան-ցան եւ, ինչպէս միշտ, շուտով արձա-գանգեցին Արցախի կանչին՝ նիւթա-պէս ու բարոյապէս սատար հանդի-սանալու մեր հայրենակիցներուն:

Արցախահայութեան շտապ օժան-դակութեան յատկացումներով կատար-ւեցան հետեւեալ աշխատանքները:

- Առաջին փուլ**
Այս փուլին բաժնուեցան աւելի քան 1500 սննդեղէնի եւ մաքրութեան իրերու արկղեր՝ հետեւեալ պատկերով:
  - 440 արկղեր տրամադրուեցան Ար-ցախի ներկայացուցչութեան՝ Աւրստ-րալիոյ ՀՕՍ-ի եւ գաղութի հանգա-նակած գումարով:
  - Աւելի քան հարիւր արկղեր փո-խարուցանուեցան Գորիս եւ բաժնուեցան այնտեղ հանգրուանած արցախահայու-թեան:
  - Համագործակցութեամբ շրջանի ուղեկից կազմակերպութիւններուն (ՀՄԸՄ, ՀԵՄ, Համազգային, ՀՅԴ), ինչպէս նաեւ զանազան երկիրներէ հայրենիք ժամանած կամաւոր հա-յորդիներու օգնութեամբ, ՀՕՍ-ի հովա-նաւորութեամբ Արամ Մանուկեան կենտրոնին մէջ աւելի քան հազար (1000) արկղ սննդեղէն ու մաքրութեան իրեր պատրաստուեցան եւ բաժնուեցան Հայաստանի զանազան մարզերու մէջ հաստատուած (Երևան, Արագածոտն,

Արարատ, Արմաւիր, Շիրակ, Գեղար-քունիք, Լոռի, Տաւուշ, Միւսիք, Կոտայք, Վայոց Ձոր) Արցախէն բռնի տեղա-հանուած ընտանիքներու:

Անձնագոհ բարերարներու նիւրա-տրութեամբ ձեռք բերած ուտեստե-ղէն, հագուստներ, անկողնային եւ խո-հանոցային իրեր տրամադրուեցան ՀՕՍ-ի կենտրոն դիմած բռնի տեղահանուած արցախահայութեան:

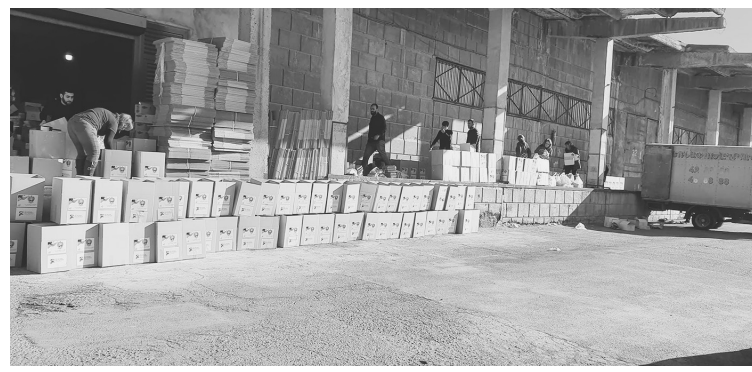
Երկրորդ փուլ
Երկար շաբաթներու արձանագր-րութիւններէ եւ պատրաստութիւններէ ետք, 18 նոյեմբերի 2023-ին, ՀՕՍ-ը թափ ստաւ բարեսիրական աշխատանքի 2-րդ փուլին եւ բռնի տեղահանուած արցա-խահայութեան տրամադրեց սննդեղէն եւ մաքրութեան անհրաժեշտ իրեր,

որոնք կը բաժնին ՀՕՍ-ի եւ ՀԵՄ-ի ժրջան անդամներուն միջոցով:

Բարեսիրական այս աշխատան-քին 20000 տոննա մակարոնով իր մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ «Մենք ենք մեր Մարերը» բարեգործական հա-սարակական կազմակերպութիւնը:

Ցարդ ՀՕՍ-ը բաժնած է 7000 արկղ (ամէն մէկ արկղ կը պարունակէ 100 ամերիկեան դոլար արժողութեամբ սննդեղէն եւ մաքրութեան իրեր) այս-պիսով աւելի քան 30,000 հայորդիներ օգուած են ՀՕՍ-ի սոյն ծրագիրին:

Հայ Օգնութեան միութիւնը պիտի շարունակէ անաչառ եւ հետեւողական զօրակցութիւն ցուցաբերել արցախա-հայութեան՝ որդեգրելով այլ երկարա-ժամկէտ ու մնայուն ծրագրեր:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու փեղեկացնում ենք, որ

Հ. Մ. «Սիփան» միութեան վարչությունը
հաշվի առնելով

արցախահայության առաջին անհրաժեշտության կարիքներն այս ցուրտ օրերին,
որոշել է

միութեանս 60-ամեակի յոբելեական ձեռնարկը կազմակերպել ներքին կարգով, եւ
Նախատեսած գումարի մի մասը նւիրել տեղահանւած մեր քոյրերի եւ եղբայրների համար վառարանների գնման:

Հ. Մ. «ՍԻՓԱՆ» ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Computer AGMA

Համակարգային ընկերություն

سخت افزار خرید و فروش کامپیوتر
نرم افزار سیستم ارتقا، سیستم سرویس در محل

Tel: 88849305 & 88842385

ایران شهر شمالی، کوچه نوشهر، پلاک ۳۲، واحد ۶

ԱԼԻՔ
Օրաթերթ

Արտոնատեր՝ ԱԼԻՔՆՏ ԱԾԵՍԵԱՆ
Հեռախոս՝ (0098-21) 88768567 - 88761154
Հեռապատճեն՝ 88760994
Փոստարկղ՝ 11365-953 Թեհրան - Իրան

ԱԼԻԿ

روزنامه سیاسی، اجتماعی، ادبی و هنری
صاحب امتیاز: موسسه جمعیت ادبی آلیک
مدیر مسئول: آلبرت مجیبان
خیابان سه روزدی شمالی، خیابان شهید محبی، پلاک ۱۶
کدپستی: ۱۵۵۸۳۳۹۱۱
تهران صندوق پستی: ۱۱۳۶۵-۹۵۳
تلفن: ۸۸۷۶۸۵۶۲ - ۸۸۷۶۱۱۵۴

ALIK ARMENIAN DAILY
Add.: 16, Shahid Mohebi Ave., North Sohravardi Ave.,
Tehran 15588339 11, Iran P. O. Box: 11365-953
Tel.: (0098-21) 88768567 - 8876 1154
Fax: 88760994

E-mail : info@alikonline.ir
www.alikonline.ir

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Օժանդակելու համար օրաթերթին՝ կարող էք ձեր հին թղթերը յանձնել

«Ալիք» օրաթերթին՝ առաւօտեան ժամը 8-ից մինչեւ ժամը 20:00-ը

(Մեծ քանակութեան պարագայում՝ նախապէս համադրելու խնդրանք)՝
հեղեղեալ հասցով.

Հիւսիսային Սոհրեարդի պող., Սոհրեի փողոց, համար 16
Հեռ.՝ 88761154

«ԱԼԻՔ» ՕՐԱԹԵՐԸ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ
ԼԻԱՅՔԻ ԵՒ ԱՄԱՆ ԼԻԱՅՈՂ
ՄԵԶԵՆԱՆԵՐԻ ՆՈՐՈՂՈՒՄ
ԲՆԱԿԱՐԱՆՈՒՄ

Հեռ. 26320084 եւ 09124187835,
Վահիկ Իսկանդարեան

مسافری بین المللی

www.didarseir.ir
Email: info@didarseir.ir

دفتر مرکزی
تهران، میدان آزادی، پانانه غرب، شرکت مسافری بین المللی دیدار سیر گیتی
تلفن
• 021-44693051-4 • 021-44659543
• 021-44663893-4

نماینده گیتی
چهل و شش متري غربي نارمک، انتهای خیابان گلستان، خیابان گلشن دوست (مسيل باختر)، نبش خیابان طوروسيان (84)، پلاک 43
تلفن
• 021-77821769 • 021-77281287
• 021-77259537 • 021-77281288
واتساب
• 09366955599
@Didarseiregity

دفتر ایروان
خیابان نالیاندیان - شماره 28
تلفن
+374-94371237

دیدار سیر گیتی
DIDAR SEIR - E - GITY
Միջազգային

ուղեորափոխադրումների
27 տարայ փորձով այն
պատրաստ է սպասարկել Ձեր
հայրենակիցներին
Անճորեայ ուղևորութիւն VIP
հանրակարգով

سفر دوستان قرن
SAFAR DOUSTAN GHARN
TOUR & TRAVEL AGENCY

نماینده رسمی
هوایمایی قشم ایر

شرکت خدمات مسافرتی و جهانگردی سفر دوستان قرن

Թռիչքներ է իրականացնում
երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը՝
դէպի Հայաստան եւ վերադարձ

ԹԵՀՐԱՆ - ԵՐԵՒԱՆ - ԹԵՀՐԱՆ

تهران، خیابان شهید بهشتی، بین بزرگراه مدرس و قائم مقام، پلاک ۲۷۱، طبقه همکف

WWW.SAFARDOUSTAN.COM
۸۸۵۱۴۰۵۰

آژانس مسافرتی هفت ستاره آسمان آفتابی

7 STARS

Qeshm Air

QESHM AIR TOUR

VARESH AIRLINES

Armenia airways

خدمات آژانسی مسافرتی هفت ستاره آسمان آفتابی:

◆ **Հայաստանում**
Ամերիկայի եւ Կանադայի դեսպանատների հերթագրման ապահովում

◆ **Թուրքի անմիջական գործադրողը՝**
Հայաստանում եւ աշխարհի այլ վայրերում
مجری مستقیم تور در ارمنستان و دیگر نقاط جهان

09303810625 WhatsApp tel: 021-88796742-3

«Անվտանգային...»
(Շար. 2-րդ էջից)

ձեռնտու չէ, բոլոր ճակատներում, սկսած Կովկասից ու Ուկրաինայից, վերջացրած Գազայով:

«Թէէն ռուսական ծրագրին դէմ են արտայայտել եւրոպական երկրները: Այնուամենայնիւ, Ռուսաստանը միջազգային մակարդակով դեռեւս ունի զգալի կարողութիւններ, որոնք կարող է օգտագործել: Ռուսաստանը եւս դէմ գնաց Գազայի վերաբերեալ ամերիկեան միակողմանի բանաձեւի ընդունմանը: Ամերիկացիները փորձ արեցին ՀԱՄԱՍ-ը եւ դիմադրութեան միւս խմբերին ներկայացնել որպէս ահաբեկչական խմբաւորումներ», - նշում է փորձագէտը եւ ակնարկում, որ դրանով Պաղեստինի հարցը դառնալու էր Բարայիկի ներքին գործը: «Հետեւաբար, Գազայի հարցը կարելու տարածաշրջանային խնդիրներից մէկն է, եւ դրա կողքին ուկրաինական պատերազմը եւս միջազգային մակարդակի կարելու խնդիրներից է: Իրանը նախկինում էլ էր յայտարարել հանգուցալուծման նպատակով միջնորդելու իր պատրաստակամութեան մասին,

որը ակնկալում է դիտարկել երկու կողմերի միջեւ բանակցութիւններում», - կարեւորելով Իրանի հնարաւորութիւնները նշել է փորձագէտը:

«Հիւսիս-հարաւ» միջանցքի՝ Բաքի տարբերակի շուրջ հարցին, որի համաձայն նախագիծն աւարտելու կամքի բացակայութիւնը նկատելի է, փորձագէտը նշել է, որ այն հիմնականում այնքան էլ Բաքի սրտով չէ: «Հիւսիս-հարաւ միջանցքն աւարտին հասցնելու համար մնացել է երթուղու մի փոքր մասը՝ Անգալիից Աստարա: Ռուսները յայտարարել են, որ պատրաստ են ներդրումներ կատարել այս նախագիծն աւարտին հասցնելու եւ Իրանի հետ համագործակցութեամբ գործն առաջ մղել: Սակայն պէտք է հաշիւ առնել Կովկասի քաղաքական խնդիրները: Օրինակ՝ Ադրբեջանի Հանրապետութիւնն անցած տարիներին ցոյց է տւել, որ այդքան էլ պատրաստ չէ ակտիւացնել այդ միջանցքը: Թէէն երթուղու այս հատածի կառուցման նախնական պայմանագիրը կնքել է հենց Ադրբեջանի Հանրապետութեան հետ, սակայն այս երկիրը տարիներ շարունակ ձգձգում է եւ հաստատիւմ չէ Իրանի հետ կնքած պայմանագրին», - նշել է դոկտ. Բահմանը:

«Ունակ կարծում են, որ Ղարաբաղի հարցում Ալիէն իր քայլերն անում է Պուտինի հետ համաձայնեցած: Եթէ այդպէս է, ապա ինչպիսին պէտք է լինի Իրանի դիրքորոշումը» հարցին պատասխանելով դոկտ. Բահմանը նշել է, որ Կովկասում տեղի ունեցող զարգացումները շատ բարդ եւ բազմաշերտ են, որոնցում ոչ Իրանը, ոչ Ռուսաստանը հիմնական միակ խաղացողները չեն: «Վերջին երեք տարիներին մենք տեսանք, որ այլ դերակատարներ են մուտք գործել տարածաշրջան եւ մեծացրել են Արեւմտեան ազդեցութեան գոտին: Բրիտանացիները ներկայ են կուլիաներում, իսկ բեմում դեր են ստանձնել Թուրքիան ու Բարայիկը: Այդ ներկայութիւնը լիովին տեսանելի է եւ շօշափելի: Միայն կը լինի ենթադրել, որ միայն Ռուսաստանի նման երկրի քաղաքականութիւնն է պատճառ դարձել, որ Կովկասում զարգացումները նման ընթացք ստանան: Չնայած Ռուսաստանը միշտ եղել է որոշիչ դերակատար, եւ նրա քաղաքականութիւնը Կովկասի հարցում կայունութիւն էր թելադրում»:

«Սա նշանակո՞ւմ է, որ Ռուսաստանի ռազմավարութիւնը փոփոխութիւն չի կրել» հարցին

Շուրջ Բահմանը պատասխանել է «Չի փոխել: Ռուսներին դեռ հետաքրքրում է Կովկասը: Յատկապէս, ուկրաինական պատերազմից յետոյ աւելի մեծ դերակատարութիւն են ստանձնելու: Պատճառը պարզ է. Ռուսաստանի մուտքի ուղիները դէպի Արեւմուտք արգելափակւեցին: Այժմ Ռուսաստանը փոխել է իր հիմնական տնտեսական գործընկերներին՝ արեւմտեան երկրներից դէպի արեւելեան եւ ասիական գործընկերութիւններ»:

Ռուսաստանը մնում է շահագրգռած Կովկասով եւ ցանկանում է իրականացնել միջանցքների իր տարբերակն ու նախագծերը շեշտել է փորձագէտը եւ յաւելել, որ Մոսկւան յայտարարել է «Հիւսիս-հարաւ»-ն աւարտին հասցնելու համար ներդրումներ կատարելու եւ տեխնիկական սարքաւորումներ փոխանցելու պատրաստակամութեան մասին: Իրանի եւ Ռուսաստանի միջեւ ստորագրել են պայմանագրեր: Սակայն առայժմ տարածաշրջանային խնդիրները մեր առջեւ դնում են Կասպից ծովի օգտագործումը որպէս լատազոյն լուծում:

Ներսփիւռքեան...

(Շար. 1-ին էջից)

Սփիւռքի զարգացմանը:

Համընդհանուր Սփիւռք ասելով, փորձենք նկատի առնել աշխարհի ցանկացած վայրում ապրող հային, ներառեալ Հայաստանի Հանրապետությունում բնակող քաղաքացուն, որովհետև հայության գերակշռող մեծամասնությունը տուժող էն Ցեղասպանության կոտորածների, էթնիկ գոտաբնակների, տեղահանության, բնաջնջման վտանգի, հետևաբար, դիտարկելով աշխարհի հայությունը, որոնք հայրենագրվել են, եւ գոհ են դարձել վերոնշյալ դաժանությունների, հետևաբար մենք բոլորս՝ հայությունը խոշոր իմաստով՝ կարող ենք դիտարկել սփիւռքահայեր կամ ապագայ հնարատր սփիւռքահայեր:

Եւ հենց սփիւռքահայի սահմանում է, որը պատրաստ է ընդգրկուն պատկերացում է կարող փոխանցել ժամանակակից հայ մարդու ինքնությանը հետաքրքրությունների, ցանկությունների եւ տեսլականի առնչությամբ:

Հարկատր է ընդգծել, որ ժամանակակից աշխարհը մարդուն տալիս է ֆեռմունեալ մի հնարատրություն՝ հոգեւոր եւ համընդհանուր սփիւռքահայի վերակերտման, որը կը խթանի ազգային ինքնության պահպանումն ու ամրապնդումը: Նոյն՝ Արեւմտեան Հայաստանի, Արցախի հայրենիքի, Հայաստանի եւ աշխարհի տարբեր կետերում ապրող հայի ինքնությունը, առիթ տալով վերախնամարտի ֆիզիկական Սփիւռքը, վերակերտել, վերաշինել, եւ ապահովել արդիականացման համար նախապայմանները հենց այդ ճանապարհով:

Որովհետև ինչպէս բոլորս է գիտենք, Սփիւռքը պատրաստ է ընդգրկուն չափով ռեսուրսներ վերականգնելու իր մաշած ֆաստը, ներառեալ սփիւռքեան ամենատարբեր կառույցները, դրայրոցներ, ակումբներ, հոգեւոր եւ մշակութային կենտրոնները:

Սակայն, դրական այն է, որ թայնացման ժամանակաշրջանի ամենահասանելի հնարատրություններից մէկն է թային տարածքներում վերախնամարտի, փոխադրեցության եւ մորիլի-գացիայի նոր հնարատրություններ ստեղծել, ձեւատրելով համատեղ նոր համայնքներ, որոնք կարող են համարվել եղած ֆիզիկական համայնքների մարդկային ռեսուրսները:

Համընդհանուր թային, հայկական Սփիւռքի արդիանաւտ գործնականացման համար, այնուամենայնիւ, հարցերը դեռեւս բազում են, արդեօք այն եղած է ֆիզիկական Սփիւռքի ընդլայնման արդիւնքն է, թէ՛ գուցա հետ իրականության պատկերն է: Կարող է նոր Սփիւռքի ձեւատրման պատճառ դառնալ, թէ՛ զրոգալիզացիայի արձագանգն է՝ հասարակության նոր մոդելների ձեւատրման, որն ինքնին նաեւ ծաւալող Սփիւռք է: Կարող է արդեօք բացայայտել Սփիւռքի նոր գործառնությունը, կամ իրական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի վերականգնման գործում, թէ՛ տասնամեակներ եղած փորձի նման նաեւ կարող է ստեղծել աղօտ պատկերացումներ Սփիւռքի գործառնության եւ արդիանաւտության նկատմամբ, ոչ բաղձալի արդիանաւտություն, որի ակնաստեղը եղանք պատերազմի օրերին:

Յիշենք, որ նոյն պատերազմից յետոյ ակտիւացած համացանցային տարբեր խմբերը յաճախ ներառում էին աշխարհի բազում կետերում ապրող հայերին, որը վկայում է, թէ թային Սփիւռքը ցրած է ոչ ամբողջական համայնքում է, եւ որի գոյությունը հիմնաւած է ընդհանուր ուղղության մշակման կամ ձեւատրման վրայ:

Ընդհանուր մի ուղղություն, որի հիմքը Հայաստանն է, որի ազգային նպատակները, ազգային մշակութային եւ նարատիւները ներքին համայնքման կարեւոր գործն են, որը մշտապէս նաեւ կարող է վերաձեւատրել, երբ հասարակությունը զարգացման միտում է արձանագրում, որովհետև այն նաեւ անկայուն հասարակություն է, քանի որ իմաստատրում է իւրաքանչիւր անդամի ընդլայնմամբ, վերաինքնորոշում է, քանի որ աճում կամ նազում է ոչ միայն նոր անդամների ընդգրկմամբ, այլեւ տարբեր էթնոմշակութային վայրերում ապրող հայերի գրամամբ/բացառմամբ, եւ անհատների կամատր գործընթացի միջոցով՝ այն որոշմամբ, որ ցանկանում են միանալ կամ լքել կոլեկտիւրը:

Այս ամենը փաստում է, որ իրականում բարդ է գտնել թային եւ կոլեկտիւ Սփիւռքի ընդհանուր ընդունած ամբողջական սահմանում, թէեւ այս հայեցակարգի շուրջ քննարկումները միջազգային տարբեր հարթակներում ընդհանում են, սակայն դեռեւս ոչ բոլոր հարցերի պատասխաններն են միանշանակ, նոյնիսկ միջազգային տարբեր հարթակներում եղած երկար տարիների աշխատանքներից յետոյ:

Երկու տարբեր թռիչքներ դէպի՝ Հայաստան
ԹԵՆՐԱՆ - ԵՐԵՒԱՆ - ԹԵՆՐԱՆ
Iran Air Tour, Qeshm Air
برای تهیه بلیط می توانید با
شرکت حمل و نقل بین المللی و مسافرتی سستی
agency@sati-co.com

ودر شهر اصفهان با آژانس آرمان گشت «ناربه ژاردن»
و شاهنگ سیر «رافیک خداوردیان» تماس حاصل نمایید.
«ԲԱԶԷ» ՃԱՄԲՈՐԴ-ԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՄ
«بازه» آژانس مسافرتی
BAZE TOUR & TRAVEL AGENCY
Հասցե՝ Կոմիտաս 20, բն. 22, Երեւան, Հայաստան
Հեռախոս՝ +374 965 75 305 եւ + 374 102 22 824
نشانی: خیابان کومیتاس، شماره ۲۲، ایوان - ارمنستان تلفن: +۳۷۴ ۹۶۵ ۷۵ ۳۰۵، +۳۷۴ ۱۰۲ ۲۲ ۸۲۴
Address: Komitas St., Bld.20, Apt. 22 E-mail: info@bazetravel.am

ՔԱՐԻՄԻ
Գորգերի, սառնարանների եւ գազ սպառող գովաձուլի, կառույցի եւ անտիկ իրերի լաւագոյն գնորդ
خریدار فریزر، یخچال گرمایی، کولر گازی، مبلمان، خرد و ریز و لوازم آتیک
Հեռ.՝ 88594063 եւ 09 12 11932 12

«Արարատ»
Ամէն տեսակ տնային իրերի գնորդ
سماور ذغالی، نقره جات، ظروف مسی، چراغ لاله و لوستر، رادیو لامپی، رادیو گرام مبیل، صفحه گرام، لوازم چوبی آتیک و خرد
Հեռ.՝ 88523388

SET Coffee
فرشگاه: هفت تپه قائم مقام فراهانی، خیابان فجر، پلاک ۱۵
کافه خانہ: شهرک صنعتی خوارزمی، بلوار جاگنوویا، پلاک ۸۱۱۷
0936-6726563
021-88305827
www.set-coffee.com

املاک هنرمندان
بزرگترین آژانس مسکن
مرکز شهر تهران (منطقه ۶)
خانه های قدیمی تخصص ماست
آدرس: میدان هفت تپه، گرمیخان، خردمند شمالی، نبش دی، ساختمان ۱۹، پلاک ۴
تلفن: ۸۸۸۴۵۵۷۷ - ۸۸۸۴۵۵۶۶
واتس آپ: ۰۹۱۲۹۵۸۵۱۴۰
مدیر داخلی (هماهنگی): ۰۹۳۰۹۲۱۳۷۲۴
مدیریت: ۰۹۱۹۴۳۱۸۳۱۹ امیر قربانی

Արցախի...
(Շար. 1-ին էջից)
Այո, Արցախի հրէշտր յանձնումը չէր տոյն խմբատրման նպատակը: Արցախի յանձնումն ընդամենը միջոց է սկսելու բուն նպատակի իրագործումը՝ ՀՀ-ի թուրքացումը: Դա է՝ ՌԴ-ի դուրսդումը, աղբբեջանցիների վերադարձը ՀՀ թուրքական կապիտալի ներհոսքը, ՀՀ տարածքը թուրք-աղբբեջանական պլազդարմի վերածելն ու երկրի վերջնական վիլայէթացումը բարեխաջող աւարտին հասցնելը:
Դրան հասնելու համար այժմ պէտք է նախապատրաստել հայ հասարակութեանը, առայժմ կուշտ կերակրել լաւ կէտերի սպասելիքով, համոզել, յաղթել սոտակայ արտահերթ ընտրութիւններին եւ... լայն թափով սկսել ՀՀ-ի վիլայէթացումը:
Հէնց դրա համար են Էրդոդանն ու Ալիւք ստամբէրով պահում ՀՀ-ում իշխող քաղաքականապէս թուրքական խմբակին եւ սարսափազդու կոչել հնչեցնում վերջիններիս դէմ եղած ընդդիմադիրների հասցնելն. նրանք սարսափում են, որ կարող է կորցնել ՀՀ-ի նաձման բանալիներին:
Այստեղ, թերեւս մի տեղ Նիկոլ Փաշինեանը անկախ իրենից կարող է հակադրել, հակառակն ապացուցել 1997-ի յայտնի յօդաձի հեղինակին, ինչի համար միգրացէ ներեն իրեն: Ահա այդ դրազը:
«Դժար է հուատալ, որ անգամ խելակորուտի մտքով կանցնել, թէ Ղարաբաղը ձայնելով, որեւէ մէկը Հայաստանում կարող է իշխանութիւն պահել»:
ԿԱՐԵ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
Yerkir.am կայքի խմբագիր, պատմաբան

Նասեր Քանահի.

«ԱՄՆ-ը, Անգլիան եւ Կանադան պէտք է պատասխանատուութեան ենթարկւեն որպէս սիոնիստների ոճրագործութեան գործընկերներ»

«ԱԼԻԲ» - Իրանի արտաքին գործերի նախարարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Նասեր Քանահին արձագանգելով ԱՄՆ-ի, Բրիտանիայի եւ Կանադայի կառավարությունների անհիմն ու միջամտող քայլերին, Իրանի որոշ քաղաքացիների դէմ պատժամիջոցներ կիրառելու հարցում, խստորէն դատապարտել է դրանք:

երկու ամիսների պատերազմական ոճրագործությունների նկատմամբ քաղաքական, ռազմական, հետախուզական ու մեղիա բացայայտ աջակցությունը, նրանք պէտք է պատասխան տան, որպէս ոճրագործութեան ու յանցագործութեան մեղսակիցներ»:

ԲՄՄ-ի համաձայն՝ նա նշել է «Այն երկրները, որոնք գաղութատիրութեան եւ մարդու իրաւունքների համակարգած խախտումների սեւ անցեալ ունեն, նաեւ իրենց տարածքներում եւ աշխարհի գանազան վայրերում փոքրամասնությունների, իմիգրանտների եւ տեղացիների իրաւունքների բացայայտ խախտում են կատարում, նման միտումնաւոր եւ ցուցադրական գործողություններով, ձգտում են շեղել աշխարհի հասարակական կարծիքը անմարդկային քայլերից եւ այն հանգամանքից, որ իրենք լիարժեք ձեւով համագործակցում են՝ սիոնիստական մանկասպան ռեժիմի անմարդկային ոճրագործություններին»:

Նասեր Քանահին ընդգծելով, որ Իրանի Բւլանական Հանրապետութեան իրաւունքն է փոխադարձ եւ համաշախի քայլեր ձեռնարկել շեշտելով. «Նկատի առնելով Բարայէի ռեժիմի նկատմամբ ԱՄՆ-ի, Բրիտանիայի ու Կանադայի կառավարությունների յարատեւ ու պատմական աջակցությունները, եւ Գազայում այս ռեժիմի վերջին

Յակնաշխական է, որ ԱՄՆ-ի Ֆինանսների նախարարութեան արտաքին ակտիւների վերահսկման գրասենեակը վերջերս մի յայտարարութեամբ նշել է, որ այս երկիրը համայն աշխարհում, ներառեալ Իրանում, Աֆղանստանում եւ Չինաստանում պատժամիջոցներ է սահմանել մի շարք անձանց նկատմամբ, այն պատրաստով, որ նրանք մասնակից են եղել մարդու իրաւունքների խախտումների գծով:

Բանակը շուտով կը ներկայացնի իր նոր ԱԹՍ-ն

«ԱԼԻԲ» - Բանակը շուտով կը ներկայացնի իր նոր անօդայն թռչող սարքը (ԱԹՍ): Այս մասին տեղեկացրել է բանակի հակաօդային պաշտպանութեան (ՀՕՊ) ուժերի համակարգող տեղակալ գեներալ-մայոր Մոհամադ Բուէֆի խոշ Ղալբը:

տրությունները տարբեր են: Մենք ունենք մարտավարական ԱԹՍ-ներ, մարտական աջակցութեան եւ մարտական գործողությունների ԱԹՍ-ներ, եւ մօտ ապագայում մենք կօգտագործենք ԱԹՍ՝ նոր առաքելութեամբ, որը շուտով կը ներկայացնի»:

«Բանակի ԱԹՍ-ների վերջին զորավարություններում աւարտին հասցրեցինք «Ռատուլ» նախագիծը «Մաջիդ» իրթիւթով զինած «Քարաթ» ԱԹՍ-ն, եւ յայտարարեցինք, որ այս ճանապարհը շարունակելու է»,- ասել է ՀՕՊ ուժերի համակարգող տեղակալը՝ յանկելով. «Մեր ԱԹՍ-ների հնարա-

շելով, որ Իրանի ԱԹՍ-ների հնարատրությունները բարելաւելու են, գեներալ Բուէֆի խոշ Ղալբն ասել է. «մենք կը ներկայացնենք նոր ԱԹՍ-ներ թէ՛ մարտավարական, թէ՛ օպերատիւ, թէ՛ ռազմավարական ոլորտներում, ինչպէս նաեւ յատուկ տեսակի առաքելութեամբ»:

